# Moni panostaa sivutoimiyritykseen tosissaan

27.1.2022

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteutti vuonna 2021 laajan sivutoimista yritystoimintaa harjoittaville suunnatun kyselytutkimuksen yhteistyössä Suomen Uusyrityskeskuksen ja Norstatpanelin kanssa. Edellinen vastaava tutkimus toteutettiin vuonna 2014. Verkkokyselyyn vastasi 486 sivutoimista yrittäjää, joista suurin osa (61 %) toimi yrittäjänä palkkatyön ohella.

## Aika ja tulot hyvin suhteessa toisiinsa

Sivutoimiyrittäjien tulot yritystoiminnastaan vaihtelevat paljon. Useimmilla tulot olivat kohtalaisen pieniä. Bruttotulojen keskiarvo oli hieman yli 7 000 euroa ja mediaani 3 000 euroa vuonna 2020. Vastaajista 28 prosentilla tulot jäivät alle 5 000 euron, mutta 11 prosentilla ne toisaalta olivat vähintään 20 000 euroa.

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan, montako tuntia he keskimäärin käyttävät viikossa sivutoimiseen yritystoimintaan. Reilusti yli puolet vastaajista (59 %) käytti yritystoimintaan yhden päivän tai vähemmän, mutta noin 12 %:lla vastaajista ajankäyttö vastaa lähes kokopäivästä työtä.

Halusimme analysoida tarkemmin yritystoiminnan tulojen ja siihen käytetyn viikoittaisen ajan suhdetta, joten otimme tarkasteluun kummallakin mittarilla ylimmän ja alimman neljänneksen. Tarkempi tarkastelu osoitti, että vain yksi prosentti sivutoimiyrittäjistä sijoittuu ”optimoijiin” eli yhtä aikaa tulojen ylimpään ja ajankäytön alimpaan neljännekseen (Kuvio 1). Samoin vain pieni osa (4 %) kuuluu yhtä aikaa ajankäytön ylimpään ja tulojen alimpaan neljännekseen ”puurtajat”. 12 % vastaajista voitiin luokitella ”satunnaisyrittäjiksi”, joilla tulot ja ajankäyttö molemmat sijoittuvat alimpaan neljännekseen (alle 500 €/alle 2 h/vko). Peräti 15 % lukeutuu ”panostajiin”, joilla sekä ajankäyttö että tulot sijoittuvat ylimpään neljännekseen.

| | Ajankäyttö alle 2h/vko | Ajankäyttö yli 15 h/vko |
|---|---|---|
| Tulot alle 500 € | **”Satunnaisyrittäjät” (12 %)** | **”Puurtajat” (4 %)** |
| Tulot yli 9355 € | **”Optimoijat” (1 %)** | **”Panostajat” (15 %)** |

Kuvio 1. Ajankäyttö keskimäärin viikossa ja tulot yrittäjyydestä (brutto) yhteensä vuonna 2020.

# Satunnaisyrittäjät käyttävät vähän aikaa ja saavat vain pieniä tuloja

Todennäköistä on, että ”panostajien” joukosta löytyvät tulevat päätoimiset yrittäjät, samoin kuin moni säännöllisempää yritystoimintaa vasta aloitteleva hybridiyrittäjä. Kun ajankäyttöä tarkastellaan taustatietojen valossa, pidempään yritystoimintaa harjoittaneet keskimäärin käyttävät vähemmän aikaa kuin tuoreemmat yrittäjät. Demografisten tietojen perusteella on myös luultavaa, että joukkoon mahtuu opiskelun, vanhempainvapaan tai työttömyyden rinnalla yrittäjyyttä harjoittavia, sillä heistä peräti 20 % käyttää yrittäjyyteen vähintään puolet työviikosta (yli 21 h). Eläkkeen rinnalla sivutoimista yrittäjyyttä harjoittavista 12 % yltää samaan ajankäyttöön, mutta palkkatyön rinnalla yrittävistä vain 8 %.

Satunnaisyrittäjillä sekä ajankäyttö että tulot ovat varsin vähäisiä. Todennäköistä onkin, että tähän joukkoon kuuluu paljon kevytyrittäjiä eli laskutuspalveluiden kautta toimivia. Kaikkiaan kyselyyn vastanneista 25 % kertoi yritystoimintansa muodoksi kevytyrittäjyyden.  Selvää kuitenkin on, että myös moni kevytyrittäjä yltää suurempiin tuloihin ja toisaalta myös käyttää enemmän aikaa yritystoimintaansa.

Jatkotutkimuksen aiheeksi jää tarkempi paneutuminen sekä ”panostajien” että ”satunnaisyrittäjien” taustoihin.

# Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanke

Kysely toteutettiin osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Työterveyslaitoksen yhteistä Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanketta. Hanke pyrkii rakentamaan nykyaikaisen työelämän hyvinvointikompassia yksilöille, joiden työelämä rakentuu erityyppisistä elementeistä. ESR-rahoitteisessa hankkeessa mm. järjestään hybridiyrittäjille suunnattuja työpajoja, joissa työstetään yrittäjien käytännössä kohtaamia haasteita.

Tämä artikkeli kuuluu sarjaan, jossa tarkastellaan hankkeessa toteutetun kyselytutkimuksen tuloksia. Sarjassa aiemmin ilmestyneet artikkelit:

Halu kasvattaa sivutoimiyritystä vaatii riskinottokykyäHybridiyrittäjät tyytyväisiä palkkatyöhönsäSivutoimiyrittäjyys useimmille pysyvä ratkaisu – pieni osa haluaa työllistää myös muitaSivutoimiyrittäjien tavoitteet eivät ole ainoastaan taloudellisia Sivutoimiyrittäjyyden tärkein motiivi on halu toteuttaa itseäYrittäjyyden tukena läheiset Hybridiyrittäjät hyvinvoivia ja onnellisiaMielikuvat yrittäjien sosiaaliturvasta monella kielteisiäHybridiyrittäjyyden kuva tarkentuu

**Anmari Viljamaa, yliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu**
**Sanna Joensuu-Salo, tutkijayliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu**
**Emilia Kangas, projektipäällikkö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu**
**Marja Katajavirta, asiantuntija TKI, Seinäjoen ammattikorkeakoulu**